
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מערכות מרעה טבעי - 71083

תאריך עדכון אחרון 15-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 3

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדעי הצמח בחקלאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: רחובות

מורה אחראי על הקורס (רכז): איריס שינבאום

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: iris.schoenbaum@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מערכות מרעה, בהם משולבים בעלי חיים ביתיים, משאבי צומח טבעי ואנשים, מפיקות מוצרים ומספקות פרנסה ליחידים ולחברות. מערכות כאלה מחייבות שילוב של מטרות יצור חקלאי ושמור מערכות אקולוגיות מורכבות. הקורס יעסוק בטיפול המרעה השונים בארץ ובעולם ובתנאי הסביבה הקובעים את אופיים, תפקודם וערכם כמזון לבעלי חיים. ננתח בעיות ממשק הקשורות לגידול בעלי חיים ביתיים יצרניים בתנאי מרעה ובהקשרים היסטוריים, אקולוגיים, כלכליים, וחברתיים שונים. סיורים בדרום ובצפון הארץ יעניקו הזדמנויות להכיר מקרוב את מערכות המרעה השונות בארץ ולפגוש את האנשים הקשורים להן. תוך כדי כך, ישמעו על האתגרים והפתרונות הקשורים לניצולן היעיל של המערכות, על שימור כושר היצור שלהן ואיכותן האקולוגית, על מעמדן החברתי והסטטוטורי, ועל תפקודן הכלכלי.

מטרות הקורס:

הכרת מערכות המרעה ובעלי החיים שרועים בהם
הבנת המורכבות של מערכות רעייה הן מההבט הביולוגי (בע"ח-צומח) והן מההבט הניהולי
בחינת כלים לניהול שטחים פתוחים באמצעות רעייה
לימוד דרכים לשיפור יצרנות המרעה ובעה"ח

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לבחון את המורכבות של מערכות הרעייה הן מההבט הביולוגי (בע"ח-צומח) והן מההבט הניהולי
לדון בכלים לניהול שטחים פתוחים באמצעות רעייה
להמחיש דרכים לשיפור יצרנות המרעה ובעה"ח. ניתוח והצגת מאמר.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: שיעורים פרונטלים, שני סיורים, שני בחנים, ניתוח מאמר והצגתו

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. א. סקירה על מבנה הקורס, מערכות מרעה
2. א. המרעה בעולם ובישראל, הסביבה הים-תיכונית וטיפול מרעה בארץ
2. א. צמחי מרעה: תכונות שימוש, התאמות לרעה, תפוצה, קבוצות פונקציונליות
3. א. בסיס לתכנון מרעה (אומדנים לאיכות מרעה), כושר נשיאה
3. א. בעלי חיים במרעה – סוגים, מוצרים, ייצור שניוני ב. עקרונות הזנת בע"ח
- ג. העדר הבדואי
4. סיור (שפלת יהודה): לטרון, פארק בריטניה, צפרירים, טל שחר
- רעה ביערות קק"ל, רעיית עיזים, העדר הבדואי, סקר מרעה

-
5. סיור צפון-רמת הנדיב ועין השופט
ממשקי רעיה בבקר, רעית בקר בחורש, רעיה ככלי ממשקי, רגולציה
6. רעייה ומגוון מינים
7. מערכות רעייה בעולם משתנה
8. א. תזונת בע"ח במרעה
ב. לימוד התנהגות רעייה
9. קרקע כמרכיב במערכת המרעה + דישון
10. כר מרעה כמערכת אקולוגית, סוקצסיה, מצבים ומעברים
ב. מערכות בשווי משקל ואי שווי משקל
11. התנהגות בע"ח במרעה- פעילות ופיזור מרחבי
12. רעייה ככלי בניהול שטחים פתוחים
ב. ממשק מערכות מרעה ושיטות רעיה
13. א. ממשק מרעה הוליסטי
ב. רעייה בת קיימא
14. אתגרים, פתרונות ומחקר
15. הצגת עבודות סטודנטים

חומר חובה לקריאה:

אין

חומר לקריאה נוספת:

חוברת- מערכות מרעה טבעי-נועם זליגמן 2006 (יצורף למודל כחומר קריאה)

מרכיבי הציון הסופי :

מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 40 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
10 %
מבחני אמצע 45 %
נוכחות / השתתפות בסיור 5 %

מידע נוסף / הערות:

הסיורים יתקיימו בשני ימי שישי

*הסיור הראשון יתקיים ב 4/4 והסיור השני ב 10/4 או ב 24/4

יתקיימו שני בחנים: 14/5 (בוחר על שיעור 1-5), 18/6 (בוחר על שיעור 6-11)